

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 004017 16 Uvp
Banjaluka, 18.10.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše, kao predsjednika vijeća, Svjetlane Knežević i Edine Čupeljić, kao članova vijeća, uz učešće Radmile Dmitrović kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi M.S. iz Š., koga zastupa punomoćnik S.S., advokat iz Š. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja broj 1093136279 od 21.12.2015. godine tuženog Fonda ..., u predmetu ostvarivanja prava na starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 004017 16 U od 31.03.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 18.10.2018. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba protiv osporenog akta bliže označenog u uvodu, donesenog u izvršenju presude nižestepenog suda broj 13 0 U 003852 15 U od 30.11.2015. godine, kojim je odbijena žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Fonda ..., Filijala D. broj 1093136279 od 13.11.2013. godine. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev tužioca za ostvarivanje prava na starosnu penziju, odnosno srazmjerni dio iste. Stavom 2. izreke pobijane presude odbijen je zahtjev tužioca za nadoknadu troškova upravnog spora.

Odbijanje tužbe sud je obrazložio razlozima da je zakonito postupio tuženi kada je u ponovljenom postupku odbio žalbu tužioca izjavljenu protiv prvostepenog rješenja broj 1093136279 od 13.11.2013. godine, jer je u provedenom upravnom postupku nesporno utvrđeno da tužilac na dan podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju (23.03.2010. godine) ima navršenih 66 godina života, te ukupno ostvarenih 15 godina, 11 mjeseci i 27 dana staža osiguranja, sa kojim stažom ne ispunjava uslov za ostvarivanje ovog prava propisan odredbom člana 75. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju - Prečišćeni tekst („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 106/05, 20/07, 33/08, 1/09, 71/09, 106/09 i 118/09 - u daljem tekstu: Zakon o PIO - Prečišćeni tekst), koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva tužioca i koji je relevantan za rješavanje predmetne upravne stvari. Odbijeni su navodi tužioca da tuženi prilikom donošenja osporenog akta nije ispoštovao upute iz prethodne presude nižestepenog suda broj 13 0 U 003852 15 U od 30.11.2015. godine, jer se sada valjano i argumentovano izjasnio o tome da činjenica što je tužilac po svom zahtjevu od 23.03.2010. godine ostvario pravo na srazmjerni dio starosne penzije kod jednog nosioca osiguranja, ovdje Hrvatskog zavoda za ..., ne obavezuje drugog nosioca osiguranja, ovdje Fond ..., da tužiocu prizna pravo na isto davanje, već ga obavezuje samo na uračunavanje staža ostvarenog u obje države shodno odredbi člana 17. Ugovora o socijalnom osiguranju zaključenom između BiH i RH („Službeni glasnik BIH broj 6/01 - u daljem tekstu Ugovor o socijalnom osiguranju), a o pravu na starosnu penziju u pogledu uslova za ostvarivanje istog,

shodno odredbi člana 22. Ugovora o socijalnom osiguranju, svaka država ugovornica odlučuje na temelju svojih propisa koji su u konkretnom slučaju pravilno primijenjeni.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac pobija njenu zakonitost zbog povrede propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari i pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu iznosi da je sud nezakonito postupio kada je pobijanom presudom odbio njegovu tužbu izjavljenu protiv osporenog akta, jer je istim tužilac onemogućen da ostvari osnovno, ljudsko i građansko pravo na penziju u RS, iako je uredno plaćao doprinose za ... i to za svih 7 godina 11 mjeseci i 28 dana staža osiguranja ostvarenog u BiH, zbog čega što je tražio da mu se odredi srazmjerni dio penzije, kako bi imao osnovna sredstva za život. Napominje da je do sada plaćao advokate da ga zastupaju u postupku po žalbama i tužbama, ali da više nema novca i da sam ne poznaje zakone, ali mu je poznata odredba člana 9. Sporazuma o međusobnim pravima i obavezama u sprovođenju penzijskog i invalidskog osiguranja („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 15/00 - u daljem tekstu: Sporazum) koju smatra relevantnom za postupak. Dodaje da je nezadovoljan pobijanom presudom jer nije sankcionisala postupanje tuženog, odnosno Filijale D. koja je „ukinula“ presudu Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 003852 15 U od 30.11.2015. godine, što smatra uništavanjem pravosuđa u RS. Zbog navedenog predlaže da ovaj sud zahtjev uvaži i pobijanu presudu „poništi“.

Tuženi je u odgovoru na zahtjev naveo da osporenim rješenjem nisu povrijeđene odredbe zakona, niti pravila postupka po zahtjevu osiguranika, te da stoga ostaje kod navoda iznesenih u osporenom aktu i predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev, kao i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i upravnog spora, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Pravilno je pobijanom presudom odbijena tužba izjavljena protiv osporenog akta tuženog od 21.12.2015. godine, uz iznošenje valjanih razloga od strane nižestepenog suda koje tužilac nije doveo u sumnju navodima zahtjeva. Sud je podržao nesporna utvrđenja tuženog, odnosno prvostepenog organa da je tužilac zahtjev za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije podnio dana 23.03.2010. godine, putem nosioca osiguranja RH gdje je ostvario jedan dio staža, da je rođen 26.09.1943. godine i da na dan podnošenja zahtjeva ima navršenih 66 godina života, te ukupno ostvarenog staža osiguranja (zajedno u BiH i RH) 15 godina, 11 mjeseci i 27 dana, što mu po propisu RS, Zakonu o PIO - Prečišćeni tekst koji je bio na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva, ne omogućava ostvarivanje prava na starosnu penziju, odnosno srazmjerni dio iste, kako to pravilno zaključuje nižestepeni sud.

Naime, odredbom člana 75. Zakona o PIO - Prečišćeni tekst je bilo propisano da pravo na starosnu penziju stiče osiguranik kad navrši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja (stav 1.). Osiguranik iz stava 1. ovog člana koji nema 20 godina staža osiguranja stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 65 godina života i 25 godina penzijskog staža (stav 2.). Osiguranik koji navrši 40 godina staža osiguranja stiče pravo na starosnu penziju, bez obzira na godine života (stav 3.). Osiguranik kojem je utvrđen poseban staž u dvostrukom trajanju u smislu člana 42. ovog zakona, stiče pravo na starosnu penziju kada navrši 40 godina penzijskog staža, bez obzira na godine života (stav 4.). Izuzetno od uslova za sticanje prava na starosnu penziju iz stava 1. i 3. ovog člana, osiguranik žena, ako to zahtjeva, stiče pravo na starosnu penziju kad navrši 60 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili kad

navršila 35 godina staža osiguranja, bez obzira na godine života, u skladu sa odredbama ovog zakona. Iz navedene zakonske odredbe koju pravilno tumače tuženi i nižestepeni sud je jasno da tužilac, na dan podnošenja zahtjeva 23.03.2010. godine, ne ispunjava uslove za priznavanje prava na starosnu penziju u RS, na što ne utiče činjenica što je u RH ostvario to pravo uz uračunavanje staža iz BiH u smislu odredbe člana 17. Ugovora o socijalnom osiguranju, jer svaka država ugovornica o pravu na ovo davanje u pogledu uslova za ostvarivanje istog (ovdje su to godine života i ostvareni staž) shodno odredbi člana 22. istog ugovora primjenjuje isključivo svoje propise, a jedina obaveza ustanovljena Ugovorom o socijalnom osiguranju jeste uračunavanje staža ostvarenog u obje države, što je ovdje ispoštovano.

Zbog navedenog neosnovan je navod tužioca da tuženi nije ispoštovao prethodnu presudu nižestepenog suda broj 13 0 U 003852 15 U od 30.11.2015. godine, budući da se jedina primjedba iz pomenute presude svodila na to da je tuženi zanemario činjenicu da je tužiocu u RH priznato pravo na srazmjerni dio starosne penzije, čemu je u ponovljenom postupku tuženi posvetio dužnu pažnju, kako se pravilno izjasnio nižestepeni sud. Konačno, nije osnovan navod tužioca da su organi uprave i nižestepeni sud izgubili iz vida sadržaj odredbe člana 9. Sporazuma, jer se isti odnosi na osiguranike koji pravo na penziju ostvaruju na osnovu staža osiguranja ostvarenog u bivšoj BiH, RS i Federaciji BiH, a u koju kategoriju nesporno ne spada tužilac.

Kod takvog stanja stvari, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti predviđen u odredbi člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija, na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Radmila Dmitrović

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić